

1 číslo stojí len 2 hal.

Ročník II.

V Uh. Skalici, dňa 11. júna 1904.

Číslo 24.

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Tešák Uh. Skalica (Szokolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

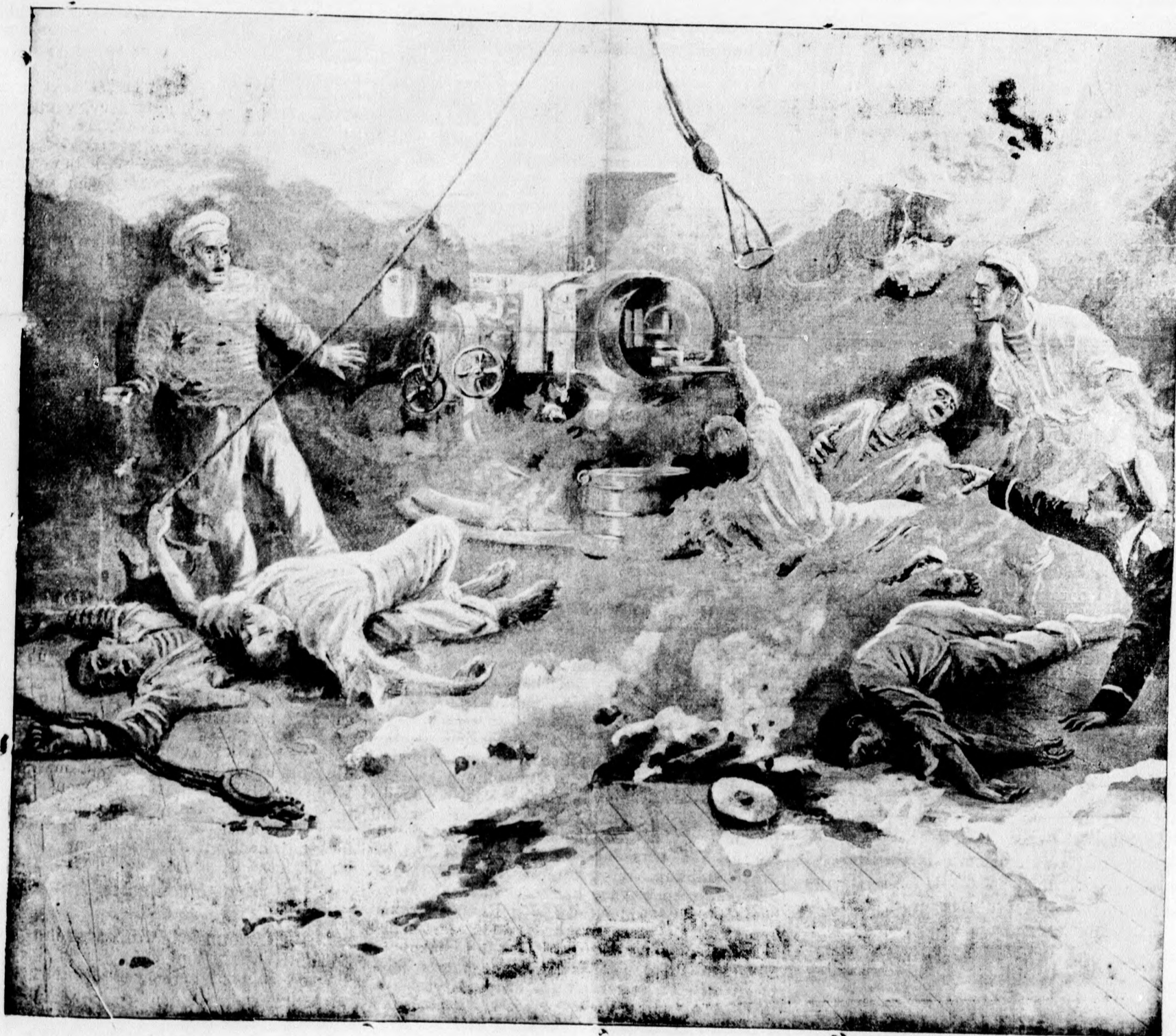
Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

==== Rusko-japonská válka na ďalekom východe. ====

Episodia ruského válečného korábu „Varjaga“.

Výjav, ktorý spatruje čitateľ v dnešnom čísle, snázorňuje epizódu z hrdinného boja ruského válečného korábu „Varjaga“ u Čemulpa. Veľké delo v zadu lodi bolo japonskou strelbou porúchané. Loď, zbavená kormidla, je hračkou vln a nepriateľských striel, ktoré ju skoro celkom pokrývajú. Lodníci na jej palube umierajú hrdinou smrťou. Naše vyobrazenie, kreslené dľa ruského načrtku, vysvetľuje výrazne a dramaticky tento dej čemulpského dramatu.

Rolnícke mliečkarne v Uhorsku.

Ponevác sa myšlienka mliečarských družstiev vždy viac a viac rozširuje, — ako počítame najnovšie sa pokúsili i na Dobrej Vode, preto pokračujeme v našom článku, by sme našich spolubratov od ľahkomyselného zakladania zdržali, a ich ku vážnemu zakladaniu povzbudili. Kto chce mliečarské družstvo založiť, tomu treba v prvom rade vec dobre znáť, cestovať, skúmať, odborného vzdelania si zapatriť a až potom po uvážení miestnych okolností, ku skutku pristúpiť.

Ľahkomyselnosť, neodbornosť sa veľmi pomstila na potravných spolkoch, to tiež stojí aj o mliečarnách.

Pozrime len v minulom čísle spomenutý výkaz ministerstva orby.

V Uhorsku medzi 517 mliečarskými družstvami bolo len 41, ktoré ako najväčší obnos dočielili 1600 litrov mlieka, vyše 2000 litrov dočielili 23, medzi nimi košícká, ktorá má 6 účastníarov, teda podnik veľkostatkársky.

Veľká čiastka mliečaren spracovala denne 80—400 litrov mlieka, čo dla našej mienky je tak malý počet, že len tam sa vyplatí, kde vôbec speňaženie mlieka je nemožné.

Najväčšiu škodu utrpeli mliečarské družstvá s tým, že vôbec nemali žiadnej odbornej sily, a preto výrobky jejich nemali ceny a takzvané odpadky ako sbierané mlieko, tvaroh a syrovátku neboly v stave speňažiť. Dorábanie masla tiež bolo natoľko nedokonalé, že s lacným maslom zasypaly Budapeštanský trh a najvyššia cena, ktorú dočielili, byly 2 koruny za kilogram masla.

Veľká chyba bola i v tom, že zakúpili staré chalupy a v tých začali mlieko spracovať, vôbec šlendrián u nás je zakorenený v každom ohlade, a preto zriedkavá mliečareň, ktorá by bola liter mlieka v 10 halieroch speňažila.

Výkaz ministerstva nám podáva celoročný príjem jednotlivých mliečarských družstiev, škoda len, že pri tom nepodáva, koľko stála režia jednotlivú mliečareň, t. j. aké výdavky musely byť krité z toho príjmu, k. pr. robotníci, správa, úroky atď., lebo to je najhlavnejšia vec. Rakúska vláda každoročne vydáva soznam mliečarských družstiev, kde aj to môžeme vidieť, v akej cene speňažily liter mlieka, v našom sozname je len príjem naznačený. Vzdor tomu ale si človek môže úsudok utvoriť, ako sa kde pracovalo, keď porovnáme počet mlieka a príjem. Sú doktoré mliečarske družtvá, kde výsledok bol dosť pekný, ku pr.:

Kernyája v Báčskej stolici mala 511.445 litrov mlieka, 59.223 korún príjmu, Szakálháza v Temešskej stolici za 567.262 litrov 71.748 korún, čo je veľmi krásny výsledok, kdežto v mnohých mliečarnách ani 8 halierov nedocielily. Za liter mlieka, vzdor tomu, že mliečarské družstvá, keď len od členov berú mlieko, žiadnej dane neplatia.

A preto naše presvedčenie je, že len odborne vzdelaní ľudia môžu mliečarské družstvá zakladať a viesť, iným spôsobom len myšlienku skvostnú kompromitujú a obrodzenie ľudu nášeho sedliackého znemožnia.

Mliekar.

Noviny z blízka i z ďaleka

(Dopisy).

— **Horná Krupa.** Pred dvoma týždňami písal ktosi z Hornej Krupej a hovorí tam, aby sme písali, čo by sa malo napraviť v obci, čo by malo byť ináč, jak je teraz.

My nižepodpísané sme čakaly, ale keď z mužov nepísal nikto, počkaj — reku — budeme písať my. Všetkí niekedy aj ženy píšu do novin. Po litaniach v nedeľu sme si to složily.

Ja — veru všeličo by malo byť ináč, jak je teraz, lebo je moc zlého u nás. Naším ľu-

dom by sa ľúbil taký sklep, jak majú v Nádaši. Že by sme nemusely kupovať u žida, ale v našinskom, a že by sa nám velice dobre viedlo, na Nový rok by nám dali plný koš zadarmo všeličoho, aj ručníčky pekné.

My ženy by sme neboly proti tomu, len nevieme, jako sa to taký sklep začína. Ale my sme čítaly ešte o peknejšom spolku. Kdesi si spravily taký spolok, že si povedali, že borovičku nebudú pijať, ani nepijú a sú šťastliví. Deti sú tam pobožnejšie a poslúchajú, doma sa muž so ženou nevidia, lež po kresťanský žijú a dievky pekne vychovávajú. A že to ani nenie ťažko taký spolok spraviť medzi sebou. — Nuž my myslíme, že takýto spolok by bol aj nám dobrý. Toto je ten najlepší spolok. Lebo nič nenie horšieho, jak tá prekliata borovica. To musel sám diabol vynajst na nešťastie ľudí. Dokiaľ sa toho ľudia nezrieknu, nebude dobre na svete.

A preto chlapi, keď chcete niečo dobrého v obci, toto nech je prvé: taký spolok si spravte medzi sebou. Nielen my, lež aj deti vaše budú požeňovať. Aj keď v hrobe budeme odpočívať, potomci naši vás s vďačnosťou budú spomínať.

Naši vodcovia, knazi, by mali sa starať o takéto spolky. To by bol jeden bohumilý spolok! Tak sa nám zdá, že p. kaplán raz vypravali o tom ohlupom, ale od tej doby sa nič nestalo. My nevieme, na kom je chyba. Pán kaplán by mali viac dorážať o to, keď chcú niečo spraviť. My by sme sa tomu spolku tesily velice. A naše úbohé dievky! Ba už dakedy budeme vzdychať, kedy vyslyší Pán Boh naše prosby a náš plač?

Čuť v dedine, že niektorí chlapi o tom už rozmýšľajú a hľadajú kamarátov. Keď by ich len čím viac bolo! Že v Dolnej Krupej to už majú, u nás prečo by to nemalo byť? Keď sa to aj u nás stane, budeme písať ešte raz.

Viaciej hornokrupanských žien.

— **Z Holiča.** Upozorňujeme týmto všetkých holičských hospodárov, že kúpele pre licho sú otvorené a každý má právo v nich svoj statok okúpať, lebo tabuľa i s nápisom je už dávno odstránená. Tereza Kumpánek (aby ste sa ale nemýlili, pochodí z Chropova, najprv mala za muža Hrebička, potom Gálu a teraz Kumpana, obidvom Pán Boh požeňáva a tak od tej bujnosti, že je jej muž úradná osoba) nechala nám zahrazať kúpeľ, ktorý od nepamäti užívame. Avšak nemala sa tak ponáhľať, mala ešte čakať, až jej narastú väčšie rohy, potom by sa jej to snáď podarilo, ale teraz ešte nie. My sme jednoducho jej naduté panstvo vyhodili z potoka a brodíme a budeme brodiť náš statok i naďalej. A keď sa jej to nebude ľubiť, nech sa vo svojej zlosti nechá poriadnou obručou okovať, aby nepukla!

Pravdomil.

— **Do Letníca.** No, z toho, že vás všetkým citujú a prenasledujú, z toho si, ako viem, ani vy, ani druhí nič nerobia, ako to podľa vášho dopisu pozorujem. Ani nie je treba. Lebo máme tu od poštovej direkcije tarifu, keď sa viac čísel pod krízovou obálkou posieľa (a ktorá nám bola doručená, keď sme začali vydávať „Pokrok“) a podľa tej sa držíme aj platíme, a preto, keď vám niektorý „panák“ povie, že okrádame árar, vtedy mu rovno povedzte, že je docela obyčajný ľhár, lebo „Pokrok“ chodí pod poštovými známkami a nie bez nich. Hlavne takýmto panákom povedzte, aby dali pozor, keď mesačne až dva razy od hodoňského knihkupca žida kolportéri po celom holičskom, respektívne skaliekom okrese sú rozbehli a všelijaké panfléty a v Rakúsku zakázané knihy obecnstvu predávajú; ale ten na takýchto panákov nič nedá, lebo je to zákonom dovolené. Preto nech má každý soznam svojich predplatiteľov v poriadku a druhým i tak nič nedá, ako tým, a vtedy je všetko v poriadku a nemusí sa žiadneho postrachu báť!

Kataláncos.

— **Holič.** Otený Pane Redaktor! Pekný a poučný prípad stal sa u nás na Božie Telo, zrovna pred procesiou sa družky praly o ruženecovú korúnev; no, to je maličkosť! Ale ešte peknejšiu vec vykonala jedna všeobecne známa úradná osoba. Už pri procesii akosi horkom premožená, potácala sa s jednej strany na druhú a nemohla sa sanonohách udržať a po procesii zrovna na Surdovom rohu, začala znečisťovať trotoár skoro na 50 krokov; každý

druhý je, keď nejaký kút znečistí, pokutovaný na K. 4 zvedaví sme, na koľko K. „tento panák“ bude pokutovaný, (alebo snáď z protekcije pokutovaný nebude!?)

Jul. . . kin.

Zprávy hospodárske.

Hlavné choroby mlieka. 1. Vodnatosť mlieka. Ona býva obyčajne následkom kŕmenia dobytky zmrznutými rastlinami korenatými, jako sú zemiaky, repa, kapustné hlúby atď. I tráva z veľmi mokrych lúk, alebo veľmi riedke pomyje (výpalky), a iný nad mieru vodnatý krm túto chorobu zapríčiňuje. Najlepší liek proti tejto chorobe je: zámerna špatného krmu s lepším; ako ale vodnaté mlieko povstalo i pri dobrom kŕmení, príčina choroby hovada hlbšie väzí ktorú len skúsený dobytčí lekár vypátrať a odstrániť môže.

2. Sliznaté či vláčkovité mlieko. Znaky tejto choroby mlieka sú, že je veľmi lipkavé a má náklonnosť, pri kvapkani ťahať sa na niti, že smotanú veľmi ťažko vylučuje, ktorá potom i nechutné maslo dáva. Príčina neduhu leží alebo v hovade samom, alebo v miestnosťach, kde mlieko opatrujeme. Nezázivnosť, zašlemovanie žalúdka a iných zažívacích nástrojov, i nevyvrhnutie tak zvaného ložiska po otelení, býva obyčajnou príčinou vláčkovitosti mlieka, ktorú zas len dobytčí lekár odstrániť môže. Avšak i kŕmenie dobytky plesnivým, potuchým senom, alebo kyslou trávou, z druhej ale strany nečisté šochťare (hrotky) a mliečniky, mokré a zatuchlé komory, v nichž opatruje sa mlieko, príčinu zavádzajú toho neduhu, ktorý pretrhne sa ľahko, keď gazdinka udané príčiny odstráni. V poriadne vedených, a čistotne držaných gazdovstvách zriedka počuť o vláčkovitosti mlieka.

3. Prilísná kyslavosť mlieka. Ona záleží v tom, že mlieko hneď po nadojení, alebo v krátkom čase po ňom sadne sa, menovite ale že pri varení sladkého mlieka sraží sa jeho syrovina, a že vôbec toto prikyslé dojivo veľmi málo smotanky dáva. Táto choroba má dve hlavné príčiny. Prvá z nich je nečistota nádob, do ktorých mlieko dojíme a preedzame; táto nečistota zksyne a svojim kvasom i práve nadojené mlieko zkaží. — Druhá príčina kyslavosti je prílišné teplé poverie, a to najmä vtedy, keď búrka s hromobitím hrozí; v tomto páde mlieko, pôsobením veľkej teploty a hromoviny (elektricity) veľmi rýchlo zksyne, čomu ale prekaziť môžeme, keď mliečniky z práve nadojeným mliekom postavíme do nádob, čerstvou vodou naplnených, aby sa ono čo najskôr aspoň na 15 do 12 stupňov Reaum. schladilo.

Drobné zprávy.

— **Nový konsulát.** Rukúsko-uhorská monarchia postavila v americkom meste Klevelande (štát Ohio) vicekonsulský úrad. Podkonsulát už aj započal svoje účinkovanie.

— **Strajk slovenských robotníkov.** V Budíne na Fehér Sas-téri stavajú mestskú školu, kde včera lešenie stavajúci slovenskí robotníci, t. zv. „kristári“ zastavili prácu, lebo im podujateľ nechcel povýšiť plácu. Poniectori z robotníkov nechceli štrajkovať, na čo ich štrajkujúci napadli a násilne prekazili v robote. Musela zakročiť polícia, ktorá siedmych robotníkov zatkla.

— **Členom sv. Vincentského spolku a „Kat. Kruhu“.** Ponevác miestnosti skrze stavbu nie sú sáce na shromaždenie, žiadajú sa pp. členovia, aby svoje poplatky odovzdali pánu pokladníkovi Pinkalskému v jeho dome, členovia sa shromažďujú u p. Gajdáča, kde bude mať cez leto miestnosti „Kat. Kruhu“.

— **Veľká špina.** „ktorá u nás panuje“, dá sa veľmi ľahko smyť s Pilsnčkovým mydlom, ktorý výrobok odporúčame zvlášte preto, ponevác je to osvedčená firma, ktorá mydlarsky obchod povzniesla. Ďalšie v inseráte, uverejnené na strane štvrtjej.

Katolícko-robotnícky spol. v Prešporku ma miestnosť spolkovú od 1. mája v kresťanskom hostinci na Štefánskej ulici (Štefánia út)

Tam sa nachodí pekná priestranná zahrada, v ktorej Spolok má i svoju kolkáreň. Členovia sa schádzajú v nedeľu od 10—12. Odpoľudnia niekedy. Tak tiež sa platia členovské príspevky a noví údovia sa prijímajú. Slováci, kresťania, robotníci, sdrúzujeme sa a vzdelávajme sa. Navštívte nás, lebo nás je ešte málo.

— Slávnostné otváranie potravného spolku v Radošovciach, bude sa 12. júna v nedeľu odpoľudnia o 2 hodinách vydržiavať. Mnoho zdaru prajeme novému spolku.

— Veľká letná zábava. „Kat. Kruh“ usporiada dňa 29. júna veľkú letnú zábavu, ku ktorej sa už teraz chystajú.

— Služky-slečny. Nielen Amerika, ale aj Anglicko má svoje biely so ženskyma služobníkmi. Pri prijímaní miesta, anglické služby si žiadajú: 1. titul „domáca pomocnica“, raz v týždni voľno aspoň pol dňa, pre vycvičenie v hudbe, výlet na kole, lebo návštevu ženiča, vlastnú izbu a trojnásobný plat než jaký bol pred 30 rokami. Slečny-služky, keď vyjedú na kole, alebo usporiadajú výlet do londýnskych parkov, sú vystrojené ako nejaké ladye (baronesky) a dľa ich rúk žiaden by v nich nehľadali služby. To by bolo niečo pre niektoré naše dievčatá.

— Z Port-Arthuru: Činčan, ktorý utiekol z Port-Arthuru, rozprával že pevnostná posádka má 28.000 mužov. Lodné delá ako aj náboje boli dopravené na pevninu. Na nábojoch sa veľmi šporuje. V opevňovacích prácach sa vo dne v noci pokračuje. General Stössel niekoľko razy za týždeň má k vojakom reč, ktorí hlasito prevolávajú: „Žiadnu kapituláciu“. Nepoddáme sa!

— Z Liaojangu oznamujú: Tu rozšírené sú povesti, že Rusi vyplávali z Port-Arthuru a svedli s admiralom Togem morskú bitku, pri ktorej zvíťazili.

Predá sa obchod s domom i bez domu. Laskavé nabídky zašlite do administrácie tohoto listu pod značkou „A. B.“

Na prázdniny!

„Ó prázdniny, doba krásna“ ... zneje prvé a „s Bohom, s Bohom, školáci“ ... ostatný riadok piesne, ktorú som v poslednom čísle „Novin Malých“ spieval. — „Očuj, strýče“, — myslel som si, — „keď už prázdniny ospevuješ, mohol by si sa tiež i pozrieť do sveta, čo tam nového“. — Dobré, stane sa. Prvnia práca bola: spytovať svedomie vačku. Hm! jedna mizerná petinka! To trohu málo; ale kde vziať viacej? No, Pán Boh ani jedného Slováka neopustí, keď len trochu vie nemecky; to je staré porekadlo a preto som poviazal batôžček, a pripravil všetko na cestu. — Išiel som dať s Bohom, pánu „viciredaktorovi“ K. N. . . n, a to som vám poskočil radosťou, keď mi tam „kanárik“ vletel do ruky. Obetoval to na „outár matičky Slavie“; a za to som hovoril „Pán Boh zaplať“, ale pri tom myslel: „a svätý daj ešte“. Stará upiekla buchtu na cestu a ja skoro ráno hybaj! „na svojich“ cez hory do Kuchyne.

Cesta bola krásna: teplý a milý chládoček nedopustil, aby som sa bol unavil. Ale kmotor „žaldok“ zamrmlal a bol som prinútený zajať do „šenku“. Kresťanskej krémy v Kuchyne niet,*) a chceš-nechceš, musíš ísť k Mojžišovi. Tu som sa dozvedel, že v Malackách je assentirka; ale keď by som to ani nebol ošul, bol by som to i tak na ceste okúsil. Ja totiž pohnúť ku Malackám, stretal som sa na ceste s vozami „untauglichov“; potom jeli pán notariuško a písarko; za chvíľku aj pán rychtár, alebo iná úradná osoba, (nepoznám); nasledovali niektoré starostlivé mamičky a zo pár tatičkov, doista „reklamantov“. Potom pol hodinu nikto. Naraz očujem v diaľke výskot a spev. Dojdúc ku rybníku, vidím 8 lebo 10 chlapcov s „ceduľami“ za širákom, jeden vedľa druhého ces celú cestu rozstúpnutí a držiace sa okolo krku, spievali. Hádám, preto sa vospolok objali, lebo niektorí z nich boli už „trocha slabí na nohy“ a mali „čazké

*) Bohužia!!

hlavy“. Na bok odstúpnúť som nemohol, lebo to práve na hrádky bolo. Keď som sa ale na desať krokov priblížil, zavolať jedon „rekrut“: „Žide na bok!“ — druhý ale: „Jane, tobo ne pustíme, musí mýto platiť“; — tretí zase: „keď nedá na pivo, hodte ho do škarpy!“ — Ja som ostal stáť na prostred cesty. Ihneď ma obklopili a jedno hrubianstvo väčšie než druhé sa na mňa sypalo, až konečne som musel odstúpnúť a chytiac môj mosazou okutý obušok do rúk, hovorím: „puste ma, lebo ináčie jedného oslobodím od vojačiny!“ Tu dobehly dve mamičky za nimi a vidiac, čo sa tu môže stať, odviedly svoju „krvavú daň“ so sebou. — Pýtam sa teraz: na čo idú úradné osoby ku assentirke? To je nie ich povinnosťou, poriadok i na verejnej ceste udržať a nie len pred „komissiou“?

Dostal som sa bez ďalších príhod do Malaciek. Mal som ešte dve hodiny na vlak čakať. Išiel som na pohár piva ku jedonému známemu. Bolo tam viac ľudí. Tu som zbadal na stene jakýsi plakát. Idem a čítam. Jedna polovica bola maďarsky, druhá ale slovensky. Ale jaká slovenčina! Brr! Keď by som ten papier namazal masťou a dal ho psom sozrať, museli by podochnúť. I hovorím: „Čudujem sa, že od úradu môže voľačo takého na svetlo vyjsť. Čo už nikto nevie slovensky? azdaj ani ten tlačiar tu u vás?“ — „A čo chceš, môj pánko?“ odpovie jedon gazda, — „kto by vedel slovensky písať s tých pánov, keď „v ormaukách sa suovensky neučá, a v uacinských nesmijá.“ My tomu už rozumíme, čo oni chcú“. — Jeden z tých plakátov som si zaopatril a schovám ho čo „curiosum“.

Keď bol čas, odcestoval som do Holiča. Bolo 9 hodín večer, keď som sľiezol a poberal som sa do Kópčan na noc. Tam som sa dozvedel, že spolok ešte nie je otvorený, ale dlho to už trvať nebude. — V Kópčanoch majú jakési hádky medzi sebou, pán farár a pán rektor, ale nič ma po tom; len toľko, že takové spory by ani jestvovať nemaly. — 6. v pondelok bol tam požiar, o ktorom hovoria niektorí ľudia, že to dietky zapríčinily. — Rodičia, pozor na deti!

Navštívil som Skalicu. Tam som len to zkusil, že môj vaček bol obťažný s piatimi „podkovami“. — „Na zdar!“ volám; „druhý raz zase poslúžim!“

Mal som prácu v Holiči. Bolo to v nedeľu predpoľudním. Musel som čakať. „Eh“, — myslel som si, — „pôjdeš na pivo“. — Sadnem v hostinci za stôl, — (neobzeral som sa, kto všetko tam je), vytiahnem posledné číslo „Pokroku“ a čítam. Naraz prestal všetek rozhovor v hostinci. Tak sa mi pozdávalo, že poslednie slovo, ktoré som očul, bolo: „ez škandalum“. — Ja sa obzrem; myslel som, že azdaj poväl sa chce srútiť, keď sa všetko tak našakalo. Všetcia hladia na mňa, ako na dajaký zázrak. Hostinský (žid) ale sa úctive ku mne priblížil a oslovil ma po nemecky, (tak som si bol pivo žiadal): „Prosím, oni sú tu cudzí?“ — „Áno“, — odvetím, — „a prečo?“ — „Odpustia pane, ale u nás sa nesmie verejno „Pokrok“ čítať; tito páni sú nad tým pohoršení“. — „A čo ma do toho?“ hovorím. „Tu pristápl ku mne jedon pán s červenyými fúzami, v žltých topánkach a hovorí: „Pokrok tu netrpite; keď ho chcete čítať, idzte von! Buďte s Bohom! — poviem ja! — „Boh má všelijaké zvierence na tomto svete!“ — Odišiel som a pivo som nechal stáť; pravda, ani som ho neplatil. Však ani nik nežiadal. — Tedá v Holiči netrpi sa „Pokrok“; azdaj sa bude ľubiť: „Na zad?“*)

Ďalšie zkušenosťi budúce, keď dovolíte. Strýčko na cestách.

BESEDNICA.

Žiadna kuchyňa viacej!

Nebude to hádam ani tridsať rokov trvať, a kuchyňa nebude sa viacej potrebovať. Kuchári môžu potom za nádennikov ísť, a kuchárky pôjdu bez mala na universitu. Posledného kuchára a poslednú kuchárku budú, čo znamenitosti starého veku dakde v panoráme za vstupné ukazovať. No, ale nebude už potom ani telacej, ani bravčovej pečienky, ba ani „cušpajzu.“

*) Čo myslím, nepoviem!

Toto všetko budú ľudia dakovať tým vynálezom, ktoré Amerikáni a Japonci v odbore potravnom dosavád urobili, a ktoré doista ešte aj zdokonália. Tak ďaleko to už došlo, že ameríkansky a japonský vojak svoj celodenný pokrm do lajblikového vačku uschovať môže. A čo vojak môže, to doista tiež aj druhý smrteľník môže.

Už v tých časoch, keď Japonci s Chinou viedli válku, boli Japonci s potravinami veľmo dobre zaopatrení, bo každý vojak bol v stave na osem dní zásobu potravín so sebou niesť, čo mu ani veľkú farchu nespôsobil. Teraz, keď s Ruskom začali vojnu, ešte väčmi to zdokonálili. Japonský vojak má na sebe dva opasky; jedon je pre náboje, ten druhý ale pre pokrm. V tomto sa nachádzajú rozličné škatulky, krahbičky, kapsličky a maľunké pakličky, v ktorých všeliaké potraviny sú condesirované, to jest na nepatrnú maličkosť zvarené, spresované. Keď chce na príklad vojak hrňček čaju, zohreje si v plechovej nádobe trochu vody, vezme zo škatulky jednu piľulku, hodí ju tam, zamieša, a čaj je hotový. Pre jeho obed má rozličné pokrmy. Miesto pečene, vytiahne jedon 5 cm. dlhý, toľko široký a 2 cm. tlstý pakliček, strčí ho na 2—3 raze do úst, — a zjedol 1/2 kila znamenitej pečienky, ktorá bola ohromnou silou na tak malý kúsok spresovaná. Jedna piľulka dostačí na šialku hovädzej polievky; 2—3 inšie piľulky dajú rybaciú polievku; jedna škatulka dostačí na chutnú omáčku, atď. — Ba aj nápoje sa dajú pripravovať na ten spôsob, jako čaj. Japonský vojak má piľulky na kávu, na rum, koňak, a inšie pálenky. On je týmto spôsobom zaopatrený potravou na 8 dní, bez toho, že by farchu nosil, a pre jedon celý regiment dostačí jedon malý vozík, aby na celý deň bol s jedlom zaopatrený.

Teraz to majú vojaci tak zariadené; za krátky čas si toto vystrojenie osvoja všetcia cestovatelia; potom to prejde i do domov, a kuchárky — s Bohom! Choďte do škôl, buďte lekármi, fiškálmi, professormi a inžénym, a chlapi. — nuž dajte sa vyopať.

Dľa „vojanských správ“

Strýčko Ferdinand.

Nábožný a obratný =
Miništrant.

Pre mládež r. kat. škôl.

== CENA 12 HAL. ==

Dostať u JOZ. TESLIKA
v Uhorskej Skalici.

Práve vyšiel

II. sošit „Z päť dielov sveta“
Cena 20 h. Dostať:
u J. Teslika v Uh.
Skalici.

Vzorky zdarma!

Firma kresťanská!

Lodenové sukne,

polovlnené rôznych bariev, 1 kus 65—70 kr.
100 kusov 60—65 zl.,
detské sukienky 20 kr.
dobierkou zasiela:

I. Česká výr. a vývoz sukni lodenových

Adolfa Jelinka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava.)

Nehodiaci sa tovar buď vmením alebo vezmem zpät a peniaze vrátim!!

Každá nespokojnosť vylúčená!!

Fiume-Amerika.

„Uhor.-americká paroplavba“.

Z Fiume do New-Yorku najbližšie pohnú sa nasledujúce parolode:

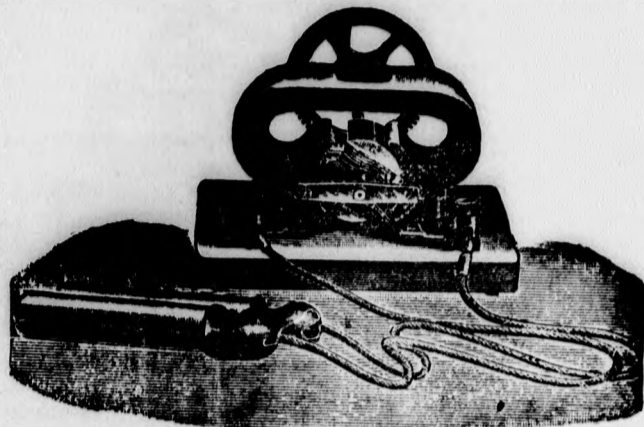
17. mája „SLAVONIA“, 31. mája „PANNONIA“ a 14. júna „ULTONIA“. Predplatná cena s celým zaopatrením a vo Fiume dva dni zdarma ubytovaním a strovou 180 K. Bezplatné vysvetlenie a predplatky prijíma z poverenia „ADRIE“, uhor. kráľ. paroplavebnej spoločnosti

== JOZEF PELLER ==
Pozsony, Stefánia út 16. szám.

„ELEKTROPHOR“

Elektro-lekársky stroj (apparát) pre svoju potrebu

Elektrika je život!

Všetkým slabým ľuďom nemôžeme nič lepšieho odporúčať, ako tento elektrický stroj upotrebiť, lebo elektrisovanie posilňuje nervy, obnovuje krv, silí sebavedomie, dáva riadny obeh krvi a čulosť svalov, a chráni od mnohých nemocí.

Tak dosvedčuje dr. Bourg, člen lekárskej fakulty v Paríži: Nielen lámku, rheumatismus, hysteriu, asthma, sú skrze elektrisovanie liečiteľné v sto pádoch a ľahodno pôsobiace, kde um lekárov je nedostatočný, ale zvlášte pri všetkých nervových nemociach, bolesti hlavy, kolike, nedočutiu, nespánosti, hypochondru, zvlášte zlatej žile, účinkuje v niekoľkých dňoch, áno, mnohokrát za hodinu spôsobuje obľahčenie, i pri ženských v požehnanom stave.

Cena malého stroju (apparátu) 10 K. (Len pre veľmi citlivých). Cena veľkého Apparátu 20 K. (Ku liečeniu nemocí vo väčšom stupni). Zasiela sa dobierkou alebo za napred zaslané peniaze. — Zastupiteľstvo Elektrophoru a Comp. Ltd. JOZEF AUFFENBERG, Budapest, VII. Husárska ulica čis. 6 P.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docielí tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

TOVÁRNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava

Mydlo „Palacký“

je najlepši český výrobok.

Práca ľahká
účinnok prekvapujúci!

Prádlo biele ako sníh!

Ján Vilímek,

továrň na mydla v LIPNÍKU,
nad Bečvou. (Morava).

Sviečky

všetkých druhov, ako

kostolné voskové a polo-

woskové, stolné, stearinové

i parafinové, ďalej

== mydlá

ku praniu a voňavé

(toilettné), všetky

v najlepšej jakosti dodáva

najľavnejšie

Prvá Královohradecká cis.

kráľ. dvornia továrň

na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,

Hradec Králové, Kráľ. České.

Založeno roku 1816.

Jedna domáca váha a fľaška pôvodnej francúzskej voňavky zadarmo!

Pri báječne ľavných cenách rozosielať z môjho bohate zásobného a svetoznámeho skladu, všeobecne obľúbené

mexické ==
strieborné
zbožie, ==

a síce:

- 6 kusov stolových nožov z mexického striebra,
- 6 „ vidličiek z mexického striebra
- 6 „ ližičiek z mexického striebra
- 12 „ zvláštnych dessertných nožov
- 6 „ zvláštnych dessertných vidličiek
- 1 polievkovú ližičku z mex. striebra
- 1 mliečnu „
- 2 elegantné salonné svietniky

Každý objednatel mimo toho obdrží, ako odmenu, jednu presne do 12 1/2 kg. vážiacu domácu váhu úplne zadarmo. Mexické striebro je biely kov, za jeho trvácnosť a zvláštnu jakosť ručím 25-ročnou zárukou. Rozosielať prevádzam, buď pri predbežnom

doposlaní peňažného obnosu alebo dobierkou z môjho europejského skladu.

J. Denker, obchodný dom: Bpest. Hernát-u. 54.

Za 3 zl. 40 kr. dobierkou zašlem jeden 90 cm široký kus spišského plátna na 6 mužských alebo ženských košiel, výbornej jakosti 5-ročnou zárukou; mnohé uznania po ruke.

Za 4 zl. 50 kr. dobierkou zašlem 3 m. modernej látky, na jeden elegantný mužský oblek. Farba dľa ľúbosti. Vzorky sa neposielaajú.

Za 5 korún zašlem 4 1/2 kg. (50 kusov) slabšej jakosti šperkoveho mydla, rozličnej farby, jako: ružovej, ľalijovej, rezervnej, mliečnej, fialkovej, resedovej, jasmínovej, konvalinkovej posbierané. Pri predbežnom doposlaní peňažného obnosu alebo dobierkou.

Modro oblievané nádoby na varenie. Najjemnejšia výroba. Báječne ľavné ceny. Objednávka na zkúšku, 6 hrnkov na varenie a 6 rajničiek, stojí len 3 zlaté dobierkou.

Jozef Denker,

centrálny obch. dom.

Budapešť, Hernád-uteza 54.